

References:

1. Veriga G. (2010) Problematic aspects of transformation of financial statements of Ukrainian enterprises in accordance with the principles of IFRS. *Bukhholders'kyj oblik i audit*. pp. 23-24. (in Ukr.)
2. Veriga G., Kondrasova T. (2009) Reporting for IFRS as a means to increase the investment attractiveness of domestic enterprises. *Zbirnyk naukovykh prats' DonDUU «Finansovo-bankivs'ki mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia ekonomikoju Ukrainy»*. pp. 298-309. (in Ukr.)
3. Golov S. F. (2007) *Accounting in Ukraine: Analysis of the Status and Prospects of Development* Kyiv: Center for Educational Literature (in Ukr.)
4. Golov S. F., Kostyuchenko V. M. (2007) *Accounting and financial reporting according to international standards* Kharkiv: Factor (in Ukr.)
5. Golov S. F., Kostyuchenko V. M., Kulaga O. M. (2013) *Transformation of financial statements of Ukrainian enterprises into financial statements according to international standards* Kyiv: Feder. prof. accountants and auditors of Ukraine (in Ukr.)
6. Daniluk I. Zorij N. (2014) Financial Reporting: An Analysis of the Requirements of International Standards and Further Directions of Adaptation of the National Accounting System to IFRS. *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk. Finansovo-oblikovo-analitychni aspekty*. pp. 125-130. (in Ukr.)
7. Didlovsky O. (2011) Problems and Prospects of Application of International Financial Reporting Standards in Ukraine. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalters'koho obliku, kontroliu i analizu*. pp. 142-146. (in Ukr.)
8. Zhuk V. (2008) Accounting and Reporting Reform: Status and Prospects. *Oblik i finansy APK*. pp. 4-14. (in Ukr.)
9. Koryagin M. (2012) Problems of Transformation of Financial Statements in accordance with IFRS. *Visnyk komertsijnoi L'vivs'koi akademii*. pp. 414-420. (in Ukr.)
10. Misaka G., Golovko I. (2011) Methodical approaches to the transformation of articles of financial reporting taking into account changes in prices and inflation. *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya «Ekonomika»*. pp. 34-38. (in Ukr.)

УДК 657

А. В. Гевчук, к.е.н., доцент,
ПВНЗ «Вінницький фінансово-економічний університет»,
м. Вінниця

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІТИЧНОЇ ОЦІНКИ РІВНЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

У статті розглядаються на науковому рівні підходи та процедури організації аналізу дебіторської заборгованості на підприємстві загалом та з врахуванням усіх її видів, на первинному етапі з метою спрощення цього процесу на практиці. В роботі розкриваються основні завдання, методи аналізу, основні етапи цього процесу та показники, що використовуються під час аналізу дебіторської заборгованості, а також порядок їх обчислення.

Завдання, методи дослідження, основні етапи проведення аналізу дебіторської заборгованості представлено схематично, що наочно розкриває підходи дотримання ліквідності. Зовнішній та внутрішній аналіз у процесі дослідження виявив можливості уникнення ризиків і загроз, встановлення обмежень у часі, дані аналізу дебіторської заборгованості зведені в таблицю, що дає можливість сформулювати рекомендації і визначити заходи з ліквідації заборгованості для покращення фінансового стану підприємства.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, аналіз, показники, підприємство, розрахунки, облік, ризик, баланс, управління, кредит.

А. В. Гевчук, к. э. н., доцент,
ЧВУЗ «Винницкий финансово-экономический университет»,
г. Винница

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К АНАЛИТИЧЕСКОЙ ОЦЕНКЕ УРОВНЯДЕБИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

В статье на научном уровне рассматриваются подходы и процедура организации анализа дебиторской задолженности на предприятии в целом и с учетом всех ее видов, на первоначальном этапе с целью упрощения этого процесса на практике. В работе раскрываются основные задачи, методы анализа, основные этапы этого процесса и показателей, используемых в ходе анализа дебиторской задолженности, а также порядок их расчетов.

Задачи, методы исследования информации расчетов, основные этапы проведения анализа дебиторской задолженности представлены схематически, что наглядно раскрывает подходы соблюдения ликвидности. Внешний и внутренний анализ в процессе исследования показал возможности избегания рисков и угроз, установление ограничений во времени, данные анализа дебиторской задолженности сведены в таблицу, что позволяет сформировать рекомендации и определить меры по ликвидации задолженности для улучшения финансового состояния предприятия.

Ключевые слова: дебиторская задолженность, анализ, показатели, предприятие, расчеты, учет, риск, баланс, управление, кредит.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Питання аналізу відіграють важливу роль при оцінці ефективності господарської діяльності та пошуку шляхів її підвищення. Будь-яка підприємницька діяльність потребує постійного контролю за своїм розвитком, аналізу процесів, під дію яких потрапляє підприємство в сучасних умовах господарювання. Це, передусім, пов'язано із зміною економічних умов, в яких працює підприємство, кон'юнктури ринку, податкового законодавства тощо. Суть проблеми полягає в тому, що більшість підприємств, які зіткнулися з перешкодами, не задумуються над необхідністю та важливістю саме аналізу своєї діяльності.

Аналіз необхідний на всіх етапах підприємницької діяльності: від створення підприємства до здійснення кожного кроку його функціонування. Інформація про стан підприємства потрібна не лише внутрішнім, але й зовнішнім користувачам. Адже на сьогодні важливим є створення умов для залучення інвестицій ззовні з метою вдосконалення та покращення прибутковості діяльності підприємства.

Здійснення аналізу на будь-якому промисловому підприємстві залежить від масштабів, спеціалізації підприємства та його організаційної структури управління [1]. Раціональне використання матеріальних ресурсів, стан розрахункової дисципліни, якість та ліквідність дебіторської заборгованості – це все на сьогодні набуває важливого значення для платоспроможності будь-якого підприємства.

На даному етапі більшість труднощів з приводу застосування аналізу дебіторської заборгованості пов'язано з недостатнім його вивченням. Це підтвердило проведене дослідження.

Тому важливість аналізу дебіторської заборгованості та його впливу на створення стійкого, конкурентного середовища на підприємстві цілком зрозуміла, особливо це стосується сфери управління фінансовими ресурсами підприємства, де значне місце

посідає організація обліку та аналізу їх використання, оскільки питома вага дебіторської заборгованості у структурі оборотних коштів досить висока.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями аналізу дебіторської заборгованості постійно приділяють увагу чимало вчених та дослідників. Зокрема, науковці О. Ніколаєнко [1]., О. Є. Шукаєва [2], О. Г. Лищенко [3], О. Є. Федорченко [4], Г. В. Савицька [5], О. В. Бетехтін [8], Є. В. Мних [7] та інші.

Дослідження аналізу дебіторської заборгованості в економічній та науковій літературі узагальнено автором і подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Дослідження аналізу дебіторської заборгованості в економічній та науковій літературі*

Питання, що вивчаються	Бутинець Ф.Ф.	Федорович Р.В.	Чумаченко М.Г.	Вірстюк Н.В.	Савицька В.Г.	Мец О.В.	Цал-Цалко Ю.С.	Мошенський С.З.	Славюк Р.А.	Безкоста О.Г., Лищенко Г.М.	Ніколаєнко О.	Моїсеєнко Г.І.	Федорченко О.Є.	Лівовшко Т.В., Сезоненко Ю.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Поняття «дебіторська заборгованість»	-	+	-	+	\	-	+	-	+	+	+	+	+	+
Джерела інформації для проведення аналізу	-	-	+	+	+	+	+	.	-	+	+	+	+	+
Методика економічного аналізу	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+	-	+	+	+
Аналіз складу та динаміки ДЗ	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Аналіз заборгованості у розрізі покупців	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-
Аналіз простроченої дебіторської заборгованості за строками виникнення	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
Аналіз показників, які характеризують стан, якість, ліквідність дебіторської заборгованості	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
Аналіз розрахункового балансу	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	+	+	-

З табл. 1 видно, що більшість вчених приділяють увагу аналізу складу та динаміці дебіторської заборгованості, а також аналізу простроченої дебіторської заборгованості за строками виникнення. Це і не дивно, оскільки дебіторська заборгованість має значну питому вагу у складі поточних активів і її збільшення або зменшення впливає на фінансовий стан підприємства. Також необхідно встановити, чи не існує у складі такої заборгованості, за якими минають строки позовної давності, та вжити заходів щодо стягнення таких сум.

Щодо інших питань, то кожний дослідник мав свої погляди щодо організації та послідовності проведення аналізу дебіторської заборгованості. Наприклад, О. Є. Шукаєва [2] вважає, що управління дебіторською заборгованістю на підприємстві насамперед пов'язано з оптимізацією її розміру та забезпеченням умов вчасного її повернення, а аналітика аудитора, оцінка та аналіз дебіторської заборгованості необхідні щонайменше з трьох точок зору:

1. Визначення впливу дебіторської заборгованості на ціну реалізації активів (важливі для інвесторів та власників).

2. Визначення впливу дебіторської заборгованості на дохід та прибуток (важливі для акціонерів).

3. Визначення впливу дебіторської заборгованості на грошові потоки (важливі для акціонерів, управлінців, персоналу підприємства).

Проблематика дослідження охоплює широкий комплекс питань, пов'язаних з аналізом та оцінкою дебіторської заборгованості. Незважаючи на вагомі наукові напрацювання у цій сфері, на сучасному етапі тема дослідження вивчена з недостатнім ступенем аналітичності і не має достатньо розвиненої і обґрунтованої бази методичних і методологічних підходів та вирішення проблем щодо обліку і розрахунків дебіторської заборгованості. Також важливо більш детально вивчати якість і ліквідність дебіторської заборгованості, щоб надати узагальнюючу характеристику дебіторської заборгованості.

Формування цілей статті. Дебіторська заборгованість залежно від виду діяльності та розміру підприємства може займати досить вагоме місце у фінансовій звітності. Циклічність розвитку економіки з періодичними спадами та кризами призводить до погіршення стану розрахунків між господарюючими суб'єктами. Неплатоспроможність підприємств викликає нарощування обсягів заборгованості. Тому на сьогодні важливою є якісна організація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних про операції з дебіторами, а також забезпечує мінімальні гарантії щодо реальності, повноти і законності наведених відомостей про дебіторську заборгованість для користувачів фінансової звітності.

Незважаючи на ґрунтовні теоретичні та практичні дослідження питань організації обліку, аналізу та контролю управління розмірами поточної дебіторської заборгованості, зокрема таким її видом, як заборгованість за товари, роботи, послуги, останнім часом поза увагою науковців залишилися практичні розробки процедури організації аналізу дебіторської заборгованості загалом, тобто з врахуванням усіх її видів. Тому необхідно узагальнити вітчизняний досвід

та розглянути основні питання організації, аналізу та контролю дебіторської заборгованості за видами на первинному етапі з метою уніфікації, упорядкування та спрощення цього процесу на практиці.

Одним із найважливіших напрямів управління дебіторською заборгованістю є оцінка результатів кредитної політики на основі даних бухгалтерського обліку, оскільки вона безпосередньо впливає на величину дебіторської заборгованості. Для забезпечення постійної наявності оборотних коштів і платоспроможності підприємства дуже важливе значення мають розміри його дебіторської заборгованості, зокрема і найбільшої її частини – заборгованості покупців та замовників. Зовнішнім та внутрішнім користувачам управлінської та фінансової звітності для проведення аналізу та здійснення оцінки показників діяльності підприємства з метою прийняття ефективних управлінських рішень необхідна прозора та достовірна інформація, яку формує лише належним чином організована система бухгалтерського обліку.

Дебіторська заборгованість, утворена в межах узгодженого сторонами строку оплати, є нормальним явищем у фінансово-господарській діяльності. Дебіторська заборгованість, яка перевищує погоджені строки платежів, знижує платоспроможність підприємства. Саме тому необхідно ретельно аналізувати стан заборгованості кожного суб'єкта господарювання, що здійснюється на базі облікових даних. Так, однією з проблем в обліку є якість змісту бухгалтерських записів, що визначається в процесі визнання і оцінювання дебіторської заборгованості. Тому потрібно розглянути відображення операцій за розрахунками з дебіторами в бухгалтерському обліку.

Метою статті є пошук методичних та наукових підходів до оцінювання рівня якості і структури дебіторської заборгованості.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах аналіз розрахунків дебіторської заборгованості відзначають особливу роль. Саме за їх допомогою можна забезпечити стаке положення господарських суб'єктів.

Дебіторська заборгованість здатна активно впливати на обсяг і структуру грошової маси, платіжного обороту, швидкість обігу коштів. Різке збільшення дебіторської заборгованості і її частки в поточних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства стосовно покупців або про збільшення обсягу продажів, або неплатоспроможність і банкрутство частини покупців. З іншого боку, підприємство може скоротити відвантаження продукції, тоді рахунки дебіторів зменшаться.

Стан дебіторської заборгованості, їх розміри і якість здійснюють суттєвий вплив на фінансовий стан підприємства [3]. Тому аналіз дебіторської заборгованості є необхідним в роботі будь-якого підприємства, він здійснюється для надання необхідної інформації користувачам фінансових звітів. Основним завданням аналізу на підприємстві є оцінка результатів господарської діяльності, виявлення факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на кінцеві показники роботи підприємства. Основні завдання аналізу дебіторської заборгованості на промисловому підприємстві розроблено автором і наведено на рис. 1.

Рис.1. Основні завдання аналізу дебіторської заборгованості на промисловому підприємстві*

*Джерело: складено автором на основі [1-9].

Як свідчать дослідження, для аналізу дебіторської заборгованості необхідно мати не тільки відповідні показники підприємства, але і знати методи дослідження інформації щодо дебіторської заборгованості підприємства, які ґрунтуються на поєднанні аналізу і синтезу [4]. Методи, які необхідно використовувати для аналізу дебіторської заборгованості та їх інформаційна база, наводяться на рис. 2.

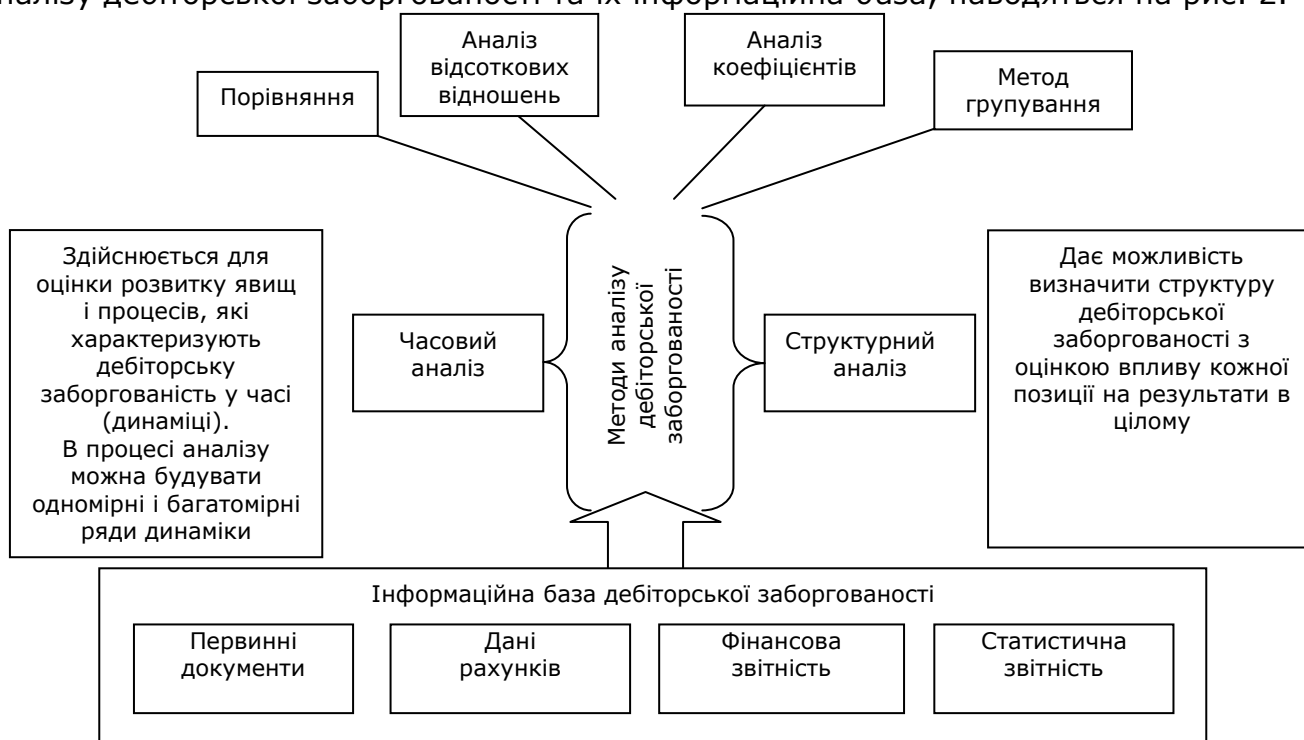

Рис. 2. Методи аналізу та інформаційна база дебіторської заборгованості*
Використовуючи наведені методи аналізу дебіторської заборгованості, можна

отримати достовірну інформацію про заборгованість для прийняття ефективних управлінських рішень. Для аналізу дебіторської заборгованості, крім балансу, використовують матеріали первинного й аналітичного бухгалтерського обліку [5]. Аналіз дебіторської заборгованості доцільно проводити за двома напрямками:

1) аналіз контрагента (покупця, замовника) – для визначення його кредитоспроможності (платоспроможності);

2) аналіз на власному підприємстві – для з'ясування можливості щодо надання комерційних позик та дотримання ліквідності.

Основні етапи проведення аналізу дебіторської заборгованості наведені на рис. 3.

Рис. 3. Основні етапи проведення аналізу дебіторської заборгованості*

*Джерело: складено автором на основі [1-9].

Аналіз та контроль якості дебіторської заборгованості в системі управління підприємством передбачає зовнішній та внутрішній аналіз, виявлення можливостей, ризиків та загроз, облік ресурсів та встановлення обмежень у часі щодо досягнення поставлених цілей, визначення середнього розміру фінансових активів, які перебувають у формі дебіторської заборгованості, їх питомої ваги в загальній сумі оборотності активів підприємства, поділ та оцінку дебіторської заборгованості за окремими її видами та строками погашення.

Аналіз дебіторської заборгованості на власному підприємстві включає:

- вивчення даних балансу про рівень збільшення або зменшення заборгованості протягом звітного періоду;

- виявлення недопустимої заборгованості і з'ясування причини її утворення;
- встановлення строків задоволення позову за даними пояснювальної записки або відомостей про період виникнення кожної суми заборгованості.

Аналіз дебіторської заборгованості передбачає вивчення структури дебіторської заборгованості, її динаміки, складу та динаміки простроченої дебіторської заборгованості, якості дебіторської заборгованості, її ліквідності та відносних показників [6]. Аналіз показників, що характеризують стан дебіторської заборгованості за попередній період, дає змогу визначити основні завдання політики управління дебіторської заборгованості. Показники, що використовуються для аналізу дебіторської заборгованості, та порядок їх розрахунків узагальнено автором і наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Показники, що використовуються під час аналізу дебіторської заборгованості та методика їх обчислення*

№ з/п	Назви	Порядок розрахунку
1	2	3
1	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Розраховується як відношення виручки від реалізації до середнього залишку дебіторської заборгованості і характеризує швидкість обороту дебіторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємством: $O_d = V / D$, де O_d - оборотність дебіторської заборгованості; V - виручка від реалізації продукції; D - середня величина дебіторської заборгованості.
2	Тривалість обороту (період погашення дебіторської заборгованості)	Розраховується як відношення кількості календарних днів у періоді (360 днів) до оборотності дебіторської заборгованості та показує середній період погашення дебіторської заборгованості. Чим більший період погашення, тим вищий ризик непогашення дебіторської заборгованості. $P_d = 360 \text{ днів} / O_d$, де P_d - період погашення дебіторської заборгованості; O_d - оборотність дебіторської заборгованості.
3	Середній період інкасації дебіторської заборгованості	Визначається як відношення середнього залишку дебіторської заборгованості до суми одноденного обороту з реалізації продукції у визначеному періоді. Скорочення показника свідчатиме про позитивні зміни в роботі підприємства.
4	Коефіцієнт простроченої дебіторської заборгованості	Розраховується як відношення суми дебіторської заборгованості, не оплаченої у встановлений строк, до загальної суми дебіторської заборгованості.
5	Частка дебіторської заборгованості ($Д_a$) у загальному обсязі поточних активів	Визначається за формулою: $Д_a = (Д_z / П_a) * 100\%$, де $Д_z$ - дебіторська заборгованість; $П_a$ - поточні активи. Чим вищий цей показник, тим менш мобільною є структура майна підприємства.

6	Відношення середньої величини дебіторської заборгованості до виручки від реалізації	Розраховується за такою формулою: $D_z - D / B$, де Д - середня величина дебіторської заборгованості; В - виручка від реалізації;
7	Ефект, отриманий від інвестування коштів у дебіторську заборгованість	Визначається за формулою: $E = ПРД - ПВ - ФВ$, де Е - сума ефекту, отриманого від інвестування коштів у дебіторську заборгованість за розрахунками з покупцями: ПРД - додатковий прибуток підприємства, отриманий у результаті збільшення обсягів реалізації продукції за рахунок наданого кредиту; ПВ - поточні витрати підприємства на кредитування та інкасацію боргу; ФВ - сума прямих фінансових втрат від неповернення боргу;
8	Коефіцієнт ефективності інвестування коштів у дебіторську заборгованість	Обчислюється як відношення суми ефекту, отриманого від інвестування коштів у дебіторську заборгованість за розрахунками з покупцями, до середнього залишку дебіторської заборгованості у визначеному періоді:
9	Якість дебіторської заборгованості (частка сумнівної заборгованості в складі дебіторської заборгованості)	Характеризується: часткою сумнівної дебіторської заборгованості в загальному обсязі заборгованості (%), питомою вагою вексельної форми розрахунків. Тенденція до зростання цього показника свідчить про зниження ліквідності.

*Джерело: складено автором на основі [1-9].

Так, з табл. 2 можна сказати, що коефіцієнт оборотності свідчить про швидкість вивільнення коштів при розрахунках з дебіторами, а тенденція до збільшення цього показника може вказувати на підвищення ефективності управління комерційними кредитами, наданими підприємством, а також на скорочення періоду, протягом якого дебіторська заборгованість залишається непогашеною. Період погашення дебіторської заборгованості до 60 днів слід вважати нормальним, до 90 днів – поганим, а більше 90 днів – критично проблемним. Необхідно проаналізувати такий показник рівня дебіторської заборгованості, як частка дебіторської заборгованості у поточних активах підприємства, даний показник характеризує якість дебіторської заборгованості. Чим вищий цей показник, тим нижча ліквідність дебіторської заборгованості.

При аналізі коефіцієнтів, що характеризують дебіторську заборгованість, необхідно дотримуватися наступних принципів:

- порівнювати їх із середньогалузевими і з коефіцієнтами підприємства цієї ж галузі. Велика розбіжність із вказаними показниками у будь-який бік потребує уваги;

- враховувати циклічність бізнесу, тобто розраховувати коефіцієнти окремо для періодів зростання і для періодів спаду;

- порівнювати їх значення при зміні кредитної політики, яка проводиться підприємством, і тим самим визначати ефективність цієї політики;

- розрізняти продаж в кредит і за готівку. Якщо у підприємства переважає продаж за готівку, а за продажем в кредит мають місце постійні затримки і середній період сплати занадто високий, то можливо варто припинити продаж у

кредит взагалі і продавати товари та послуги тільки за готівку;

- прагнути до балансу між кредиторською заборгованістю і дебіторською, адже кредиторська заборгованість є безкоштовним джерелом фінансування [7].

О. В. Бетехтін [8] вважає, що відхилення фактичної оборотності від договірної може бути результатом:

- неефективної роботи відповідальних осіб щодо стягнення заборгованості;
- ускладнень з покупцями про поверненні суми заборгованості в установлений термін, попри зусилля підприємства щодо повернення своїх коштів;
- тимчасових або довгострокових фінансових ускладнень покупців, викликаних зовнішніми факторами або форс-мажорними обставинами.

Свою позицію висловлює І. С. Чухно [9] та вказує на те, що за результатами аналізу дебіторської заборгованості минулого періоду можна визначити оптимальний розмір дебіторської заборгованості в майбутньому періоді (Одз) за формулою:

$$\text{Одз} = \text{ОР} * \text{Кс/ц} * (\text{Спо} + \text{СПП}) / 360 \quad (1),$$

де ОР – плановий обсяг реалізації продукції з наданням комерційного кредиту;

Кс/ц – коефіцієнт співвідношення собівартості і ціни продукції;

СПо – середній період обороту дебіторської заборгованості за результатами аналізу минулого періоду;

СПП – середній період прострочки платежів за результатами аналізу минулого періоду.

Аналіз дебіторської заборгованості слід здійснювати не тільки за допомогою загальних показників оборотності, але й на основі індивідуальних показників, розрахованих за даними оборотно-сальдової відомості на кожному аналітичному рахунку дебіторів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок в даному напрямку. Отже, аналіз дебіторської заборгованості на підприємстві має бути спрямований на забезпечення наукового рівня оцінки якості і структури дебіторської заборгованості, оптимізацію її розмірів, а також на уникнення значних розмірів простроченої заборгованості. Проведення аналізу дебіторської заборгованості на підприємстві є досить трудомістким процесом, проте зважаючи, що від його ефективності залежить фінансовий стан всього підприємства, надзвичайно важливим є забезпечення трансцендентних інтегрованих можливостей обліку розрахункових операцій з дебіторами.

При цьому є також дуже важливим своєчасний і ефективний контроль якості дебіторської заборгованості, який передбачає перевірку та документальне підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку про наявність і стан оборотних активів підприємства. Науковий підхід до забезпечення контролю за якістю дебіторської заборгованості повинен забезпечувати головні завдання обліку, а саме: встановлення фактичної наявності, стану і вартості грошових коштів, дебіторської заборгованості, витрат і доходів майбутніх періодів; встановлення за письмовими поясненнями відповідальних за облік дебіторської заборгованості, та аналіз причин та умов виникнення розбіжностей. Проте, на наш погляд, основне призначення контролю дебіторської заборгованості полягає в

тому, щоб допомогти керівництву підприємства сформулювати рекомендації і визначити заходи з ліквідації заборгованості не лише як засобів покращення розрахункових операцій, але і фінансового стану підприємства.

Результат даного дослідження щодо аналізу, оцінки якості та розрахунків дебіторської заборгованості є основою для практичного використання з удосконалення обліку розрахункових операцій, а також для подальших досліджень формування та пошуку ознак, які б дозволили проводити більш чіткий аналіз на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Ніколаєнко О. Деякі аспекти аналізу дебіторської заборгованості суб'єктів господарювання / О. Ніколаєнко // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – №27. – С.141-146.
2. Шукаєва О. Є. Аналіз дебіторської заборгованості / О. Є Шукаєва // Аудитор України. – 2009. – №15-16. – С. 30-35.
3. Лищенко О. Г. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / О. Г. Лищенко, Г. М. Бесната // Держава та регіони. Сер. Економіки та підприємництва. – 2009. – №1. – С. 114-117.
4. Федорченко О. Г. Методи аналізу дебіторської заборгованості / О. Г. Федорченко // Соціально-економічні реформи в контексті інтеграційного вибору України : Матер. V Міжнар.наук-практ конф., м. Дніпропетровськ, 15-16.05.2008 р. –Дніпропетровськ :ПДАБА, 2008. – С.89-92.
5. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : Навч. посібник / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2004. – 654 с.
6. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз : Навч. посібник / Н. В. Тарасенко; 3-е видання, перероб. – Львів: Новий світ -2000, 2004. – 344 с.
7. Мних Є. В. Економічний аналіз у системі антикризового управління підприємством / Є. В. Мних // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – №6. – С. 33-37.
8. Бетехтін О. В. Управління дебіторською заборгованістю на підприємствах хлібопродуктів / О. В. Бетехтін // Вісник Донецького університету економіки та права. – 2009. – №2. – С.158-161.
9. Чухно І. С. Методика аналізу дебіторської заборгованості підприємства [Електронний ресурс] / І. С. Чухно. – Режим доступу: <http://intkonf.org/chuhno-is-metodica-analizu-debitorskoyi-zaborgovanosti-pidpriemstva/>

Anna Hevchuk, PhD, Associate professor,
Vinnytsia University of Economy and Finance,
Vinnytsia

METHODICAL APPROACHES TO THE ANALYTICAL EVALUATION OF THE LEVEL OF DEBT REGISTRATION OF THE ENTERPRISE

Summary

Scientific levels, approaches and procedures for organizing the analysis of receivables in the enterprise as a whole and taking into account all its types, at the initial stage, are considered at the scientific level in order to simplify this process in practice. The paper reveals the main tasks, methods of analysis, the main stages of this process and indicators used in the analysis of receivables, as well as the order of their calculation.

The objectives, methods of research, the main stages of the analysis of accounts receivable presented schematically, which clearly reveals the approaches to compliance with liquidity. External and internal analysis in the course of the research revealed the possibility of avoiding risks and threats, establishing time constraints, data on the analysis of accounts receivable are summarized in the table, which makes it possible to formulate recommendations and identify debt relief measures to improve the financial condition of the enterprise.

Key words: accounts receivable, analysis, indicators, enterprise, calculations, accounting, risk, balance, management, credit.

References:

1. Nikolaenko, O. (2004). Some aspects of the analysis of receivables of economic entities. *Pidpry`yemny`cztvo, gospodarstvo i pravo [Entrepreneurship, Economy and Law]*, no. 27, pp. 141-146 (in Ukr.).
2. Shukayeva, O.Ye. (2009). Analysis of accounts receivable. *Audy`tor Ukrayiny` [Auditor of Ukraine]*, no. 15-16, pp. 30-35 (in Ukr.).
3. Ly`shhenko, O.G., Besnata, H.M. (2009). Analysis of receivables in the enterprise management system. *Derzhava ta regiony`. Ekonomiky` ta pidpry`yemny`cztvo [State and regions. Economics and entrepreneurship]*, no. 1, pp. 114-117 (in Ukr.).
4. Federchenko, O.G. (2008). Methods of analysis of accounts receivable. *Sotsialno-ekonomichni reformy v konteksti intehratsiinoho vyboru Ukrainy. Materialy V Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Socio-economic reforms in the context of Ukraine's integration choices. Materials of the 5th International Scientific and Practical Conference]*, PSABA, Dnipropetrovs`k, Ukraine, May 15-16, pp. 89-92 (in Ukr.).
5. Savy`cz`ka, G.V. (2004). *Ekonomichniy analiz diialnosti pidpriemstva [Economic analysis of enterprise activity]*, Znannia, Kyiv, 654 p. (in Ukr.).
6. Tarasenko, N.V. (2004). *Ekonomichniy analiz [Economic analysis]*, Novyisvit -2000, L`viv, 344 p. (in Ukr.).
7. Mnykh, Ye. (2007). Economic analysis in the system of crisis management of the enterprise. *Bukhhalterskyi oblik i audyt [Accounting and auditing]*, no. 6, pp. 33-37 (in Ukr.).
8. Betekhtin, O.V. (2009). Management of accounts receivable at enterprises of bakeryproducts. *Visnyk Donetskoho universytetu ekonomiky ta prava [Bulletin of the Donetsk University of Economics and Law]*, no. 2, pp. 158-161(in Ukr.).
9. Chuhno, I.S. Methodology for analysis of receivables of the enterprise. Available at: <http://intkonf.org/chuhno-is-metodica-analizu-debitorskoyi-zaborgovanosti-pidpriemstva/> (in Ukr.).

